

บันทึก

เรื่อง การตีความบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร

พ.ศ. ๒๕๔๐

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยหนังสือ ด่วนมาก ที่ สร.๐๔๐๓/๓๔๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายตามความประสงค์ของกระทรวงเศรษฐกิจ โดยมีข้อเท็จจริงดังนี้

กระทรวงเศรษฐกิจมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบการเคลื่อนไหวของสินค้า โดยให้ผู้ประกอบการค้าแจ้งข้อความต่าง ๆ รวมทั้งปริมาณและคุณภาพสิ่งของซึ่งตนมีอยู่เพื่อหาทางป้องกันการขึ้นราคาสินค้า อันเป็นผลสืบเนื่องจากการที่เงินบาทลดค่าลงตามค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐ และให้คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรดำเนินการระบุหรือประเภทสิ่งของ และสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของนั้นในเขตท้องที่ที่อยู่ในอำนาจท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือทั้งหมด กับสั่งให้ผู้ประกอบการค้าสิ่งของที่ห้ามการค้ากำไรเกินควรแจ้งข้อความต่าง ๆ รวมทั้งปริมาณและคุณภาพสิ่งของซึ่งตนมีอยู่ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่ยังมีปัญหาอยู่ว่า ในการระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของและสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของดังกล่าวตามมาตรา ๘ โดยไม่ได้กำหนดราคาสูงสุดด้วยนั้น อาจไม่มีผลบังคับเพราะไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นประกาศห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควร เนื่องจากได้มีการนิยามคำว่ากำไรเกินควรไว้แล้วว่าหมายถึงส่วนเกินของราคาสูงสุดที่กำหนด แต่ความประสงค์ของกรมการค้าภายในในขณะนี้มีเพียงให้ผู้ประกอบการค้าให้ข้อมูลเกี่ยวกับราคาสินค้าแก่ทางราชการโดยถูกต้องเท่านั้น จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นว่า ในการจะระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของ และสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของดังกล่าวเพื่อดำเนินตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรจะต้องกำหนดราคาสูงสุดการขายส่งหรือการขายปลีกตามมาตรา ๘ (๑) ด้วยหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นเป็นสองฝ่าย กรรมการฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ตามมาตรา (๘)^๑ แห่ง

^๑ มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของ และสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของนั้นในเขตท้องที่ที่อยู่ในอำนาจท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือทั้งหมดและเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งการที่เห็นสมควรเกี่ยวกับสิ่งของที่ห้ามค้ากำไรเกินควรได้ดังนี้

(๑) กำหนดราคาสูงสุดของการขายส่งหรือการขายปลีก

พระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ นั้น ประกาศของคณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ๒ ประการ คือ ระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของ และสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของนั้น ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา ๘ ประกอบกับมาตรา ๔ ที่บัญญัตินิยามคำว่า กำไรเกินควรว่าหมายความว่า ความถึงส่วนเกินของราคาสูงสุดที่กำหนดแล้วจะเห็นว่า ประกาศของคณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรนอกจากจะต้องระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของที่จะควบคุมแล้ว ยังจะต้องกำหนดราคาสูงสุดของสิ่งของนั้น เพื่อมิให้ค้าเกินกว่าราคาที่คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรกำหนดไว้ เพราะฉะนั้นประกาศห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรย่อมไม่มีผล การที่จะแปลว่าประกาศห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรไม่จำเป็นต้องกำหนดราคาสูงสุดไว้ ย่อมจะทำให้คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรมีอำนาจอย่างกว้างขวางในอันที่จะสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้โดยไม่จำกัด เช่น สั่งห้ามซื้อหรือขายหรือให้หรือใช้เองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๕) อันเป็นการรอนสิทธิในทรัพย์สินของเอกชน ย่อมเห็นได้ว่าไม่ใช่เป็นการปฏิบัติการตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติป้องกันการการค้ากำไรเกินควร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการขายสินค้าบางอย่างมิให้ผู้ขายสินค้านั้นแสวงเกินสมควรอันเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน

กรรมการอีกฝ่ายหนึ่งมีจำนวนเท่ากับกรรมการฝ่ายแรก มีความเห็นว่า

๑. พิจารณาตามบทบัญญัติในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ความในมาตรานี้ให้แบ่งอำนาจคณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรไว้สองชั้น กล่าวคือ ในชั้นแรกได้ให้อำนาจระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของ และสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของนั้นในเขตท้องที่ที่อยู่ในอำนาจท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง และโดยที่อาจมีกิจการบางอย่างที่สมควรหรือเกิดความจำเป็นที่จะต้องกำหนดวิธีการเพื่อส่งผลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อความเหมาะสมแก่สภาพการณ์ในขณะนั้นในท้องที่นั้น กฎหมายจึงได้เพิ่มอำนาจแก่คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรที่จะสั่งการตามที่เห็นสมควรได้ตั้งที่ระบุไว้ใน (๑) ถึง (๘) อีก ๘ อย่าง จะเห็นได้ว่าการให้อำนาจเพิ่มเช่นนี้ กฎหมายใช้คำว่า “และเพื่อการนี้ ฯลฯ” อันเป็นถ้อยคำบ่งชี้ชัดว่าเป็นการบอกอำนาจให้ใช้ประกอบการที่ได้ประกาศไปแล้วได้อีกด้วย และควรเป็นที่สังเกตด้วยว่า อำนาจที่จะสั่งการใน (๑) ถึง (๘) นั้นเป็นอำนาจแต่ละอย่างทั้ง

(๒) ให้แสดงราคาโดยชัดเจน

(๓) จัดการปันส่วนในการซื้อ การขาย ตลอดจนการวางเงื่อนไขของการซื้อหรือการขาย

(๔) สั่งบังคับให้ขายตามปริมาณ และราคาที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ขายแก่คณะกรรมการ หรือผู้หนึ่งผู้ใดที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) สั่งอายัดหรือบังคับให้แจ้งปริมาณหรือให้แจ้งสถานที่เก็บ ห้ามซื้อ หรือขาย หรือให้หรือใช้เอง หรือยกย่าย หรือเปลี่ยนสภาพ

(๖) วางระเบียบหรือห้ามการส่งออกนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

(๗) เข้าควบคุม เข้ายึด เข้าดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการอันเกี่ยวกับการผลิตหรือการจำหน่าย

(๘) วางระเบียบ รวมทั้งเงื่อนไขและวิธีการเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามความประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรจะเลือกสั่งตามที่เห็นสมควรอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างหรือทุกอย่างก็ได้ ไม่ใช่จะแปลเอาว่าเมื่อประกาศควบคุมไปแล้วจะต้องใช้อำนาจใน (๑) เสมอไปก็หาไม่ได้

๒. อำนาจของคณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรที่จะสั่งการอย่างใดตาม (๑) ถึง (๘) ดังกล่าวนั้น คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจจะใช้แต่เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรแก่กรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป ดังจะเห็นได้ในมาตรา ๑๑^๒ และมาตรา ๑๖^๓ ได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติไว้แตกต่างกัน กล่าวคือตามมาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการกำหนดราคาสูงสุด ผู้ขายมีสิทธิขอให้คณะกรรมการเปลี่ยนแปลงราคาได้ และตามมาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการได้ตั้งราคาสูงสุดหรือให้แสดงราคาขายของสิ่งนั้นไว้ ผู้ทำการขายปลีกต้องขายให้ผู้มาซื้อ ซึ่งตามความในมาตรา ๑๖ นี้ คณะกรรมการจะสั่งเพียงแต่ให้แสดงราคาขายของแต่อย่างเดียวโดยไม่ต้องตั้งราคาสูงสุดไว้ก็ได้ เพราะกฎหมายใช้คำว่า “หรือ” ตามความเห็นที่ว่าประกาศของคณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรจะต้องระบุชื่อหรือประเภทของสิ่งของและทั้งจะต้องกำหนดราคาสูงสุดไว้ในประกาศดังกล่าวพร้อมกันด้วยนั้น เมื่อได้พิจารณาบทวนข้อความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ กับมาตรา ๑๖ อีกครั้งหนึ่งก็จะเห็นว่า น่าจะขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพราะถ้ากฎหมายมีความประสงค์เช่นนั้นแล้วถ้อยคำที่ใช้ว่า “ในกรณีที่มีการกำหนดราคาสูงสุด ฯลฯ” ในมาตรา ๑๑ กับถ้อยคำว่า ในการที่คณะกรรมการได้ตั้งราคาสูงสุดของสิ่งของใด ฯลฯ ในมาตรา ๑๖ ก็หาจำต้องกล่าวไว้ไม่ เพราะถึงอย่างไรก็ต้องกำหนดราคาสูงสุดไว้ในประกาศทุกครั้งอยู่แล้ว

อนึ่ง คำว่า “ในกรณีที่” ซึ่งใช้ในมาตรา ๑๑ กับมาตรา ๑๖ นั้น เป็นธรรมดาที่จะต้องเข้าใจว่าจะต้องมีกรณีอื่น คือในกรณีที่ไม่มีกำหนดราคาสูงสุดอยู่ก็ได้เหมือนกัน

๓. ตามความเข้าใจอย่างสามัญสำนึกก็จะต้องเห็นว่า การที่จะให้อำนาจแก่ใครเพื่อปฏิบัติการอย่างใดนั้น ผู้ใช้อำนาจจะต้องพิจารณาสิ่งแวดล้อมและสิ่งที่เกี่ยวข้องด้วยความรอบคอบเท่าที่มีทางจะกระทำได้ ดังนั้นการที่คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรจะใช้อำนาจสั่งการตามมาตรา ๘ (๑) คือสั่งกำหนดราคาสูงสุดของสิ่งของใดในบางอย่างคณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรก็อาจจะสั่งการไปได้โดยมูลฐานที่รู้จักอยู่ทั่วไป เช่นจะกำหนดราคาสูงสุดของข้าวเปลือกก็พอจะคำนวณต้นทุนการผลิตบวกด้วยค่าขนส่ง (ถ้ามี) ก็พอจะถือเป็นมูลกำหนดราคาขายได้ว่าราคาเท่าใด จะเป็นการคิดกำไรไม่เกินสมควร ในกรณีเช่นนี้คณะกรรมการป้องกันการการค้ากำไรเกินควรก็อาจสั่งกำหนดราคาสูงสุดของข้าวเปลือกได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงความจริง แต่สิ่งของบางอย่าง เช่นสิ่งของที่สั่งซื้อมาจากต่างประเทศ คณะกรรมการดังกล่าวอาจไม่สามารถทราบราคาทุนบวกค่าขนส่ง ค่าประกันภัย ค่าภาษีและอื่น ๆ ว่าตรราคาเท่าใดแน่ จึงไม่

^๒ มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการกำหนดราคาสูงสุด ผู้ขายมีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการผู้กำหนดราคาให้เปลี่ยนแปลงราคาได้โดยแสดงหลักฐานให้คณะกรรมการพิจารณา

^๓ มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการได้ตั้งราคาสูงสุดของสิ่งของใด หรือให้แสดงราคาขายของสิ่งของนั้นไว้ และสิ่งของนั้นมิได้เป็นสิ่งของปันส่วน เมื่อมีผู้ซื้อสิ่งของนั้นจากผู้ขายปลีกด้วยเงินสดเป็นจำนวนหรือปริมาณไม่เกินสมควรแก่การใช้ ผู้ทำการขายปลีกซึ่งมีสิ่งของนั้นต้องขายให้แก่ผู้ที่ซื้อในราคาไม่เกินราคาสูงสุดที่ตั้งไว้ หรือไม่เกินราคาที่แสดงไว้

อาจกำหนดราคาสูงสุดของสิ่งของนั้นในประกาศได้ ครั้นจะสืบถามราคาเอาเองก็ย่อมไม่สะดวก และอาจไม่ได้ข้อเท็จจริงตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้นในมาตรา ๑๒^๔ จึงได้บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรไว้อีกประการหนึ่งว่าสิ่งของที่ห้ามการค้ากำไรเกินควร คณะกรรมการมีอำนาจสอบสวนราคาต้นทุนรวมทั้งที่จะมีคำสั่งให้บุคคลใดแจ้งข้อความต่าง ๆ ซึ่งบุคคลนั้นมีอยู่ได้ด้วย เจตนารมณ์ของกฎหมายในมาตรานี้เป็นการแสดงออกให้เห็นว่าประกาศเฉพาะสิ่งของใดที่ห้ามการค้ากำไรเกินควร มีความประสงค์ให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรที่จะเพียงดำเนินการตามมาตรา ๑๒ นี้ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดราคาสูงสุดไว้ในประกาศ

๔. พิจารณาต่อไปในเรื่องการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้จะเห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นว่าได้แบ่งอัตราโทษไว้ลดหลั่นต่างกันหลายครั้ง กล่าวคือ ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๘ กำหนดโทษเพียงปรับไม่เกินสามพันบาทหรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ แต่ถ้าผู้ใดขายสิ่งของที่ห้ามมิให้การค้ากำไรเกินควรเกินราคาสูงสุดที่กำหนด จะต้องรับโทษเพื่อหนักขึ้นคือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ ยิ่งกว่านั้นตามมาตรา ๒๑^๕ ในกรณีที่ผู้ใดมีสิ่งของที่ห้ามการค้ากำไรเกินควรไว้เพื่อการค้า แต่ไม่ยอมขายเมื่อมีผู้ขอซื้อไม่เกินสมควรแก่การใช้ และโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมีความผิด ซึ่งตามมาตรานี้ได้กล่าวถึงว่าสิ่งของนั้นได้กำหนดราคาสูงสุดไว้เลย กล่าวแต่เพียงว่าเป็นสิ่งของที่ห้ามการค้ากำไรเกินควรเท่านั้น ในเรื่องราคาจึงปล่อยไว้ให้ตามที่ผู้ซื้อผู้ขายจะพอใจกันเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา กรรมการฝ่ายนี้จึงมีความเห็นว่า ประกาศของคณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรจะใช้อำนาจเพียงแต่ประกาศระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของและสั่งห้ามมิให้การค้ากำไรเกินควรในสิ่งของนั้น โดยจะกำหนดราคาสูงสุดของการขายสิ่งของนั้นไว้หรือโดยไม่กำหนดราคาสูงสุดของการขายสิ่งของนั้นก็ไ้

โดยที่ในการลงมติในปัญหานี้ คณะเสียงของกรรมการมีฝ่ายละสามเท่ากัน ประธานกรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒ จึงออกเสียงชี้ขาดให้ความเห็นของกรรมการฝ่ายหลังที่ว่า คณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรมีอำนาจประกาศระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของ และสั่งห้ามมิให้การค้ากำไรเกินควรในสิ่งของนั้นโดยจะใช้คำสั่งการกำหนดราคาสูงสุดของการขายส่งหรือขายปลีกตามมาตรา ๘ (๑) ไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้เป็นมติเด็ดขาด

(ลงชื่อ) ส. โทตระกิตย์

(นายสมภพ โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๔ มาตรา ๑๒ เฉพาะสิ่งของที่ห้ามการค้ากำไรเกินควร คณะกรรมการมีอำนาจที่จะทำการสอบสวนเพื่อทราบราคาต้นทุนและกำไร เพื่อการนี้ให้มีอำนาจที่จะมีคำสั่งให้บุคคลใดแจ้งข้อความต่าง ๆ รวมทั้งปริมาณและคุณภาพสิ่งของซึ่งบุคคลนั้นมีอยู่

^๕ มาตรา ๒๑ ผู้ใดมีสิ่งของที่ห้ามการค้ากำไรเกินควรไว้เพื่อการค้า แต่ไม่ยอมขายเมื่อมีผู้ขอซื้อไม่เกินสมควรแก่การใช้ และโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๑๕

ร่าง
ประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ..

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันการค้ากำไรเกินควรได้ใช้บังคับมานานแล้ว บทบัญญัติบางมาตรายังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเสียใหม่เพื่อให้การควบคุมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในสิ่งของใด ๆ ในเขตท้องที่ที่อยู่ในอำนาจท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือทั้งหมด โดยการระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของ และกำหนดราคาสูงสุดของการขายไว้ด้วย และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งการที่เห็นสมควรเกี่ยวกับสิ่งของที่ห้ามค้ากำไรเกินควรได้ดังนี้

(๑) ให้แสดงราคาโดยชัดเจน

(๒) จัดการปันส่วนในการซื้อ การขาย ตลอดจนการวางเงื่อนไขของการซื้อหรือการขาย

(๓) สั่งบังคับให้ขายตามปริมาณ และราคาที่คณะกรรมการกำหนดโดยให้ขายแก่คณะกรรมการ หรือผู้หนึ่งผู้ใดที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) สั่งอายัดหรือบังคับให้แจ้งปริมาณหรือให้แจ้งสถานที่เก็บ ห้ามซื้อหรือขาย หรือให้ หรือใช้เอง หรือยกย่าย หรือเปลี่ยนสภาพ

(๕) วางระเบียบหรือห้ามการส่งออกป้อนนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

(๖) เข้าควบคุม เข้ายึด เข้าดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการอันเกี่ยวกับการผลิตหรือการจำหน่าย

(๗) วางระเบียบการ รวมทั้งเงื่อนไขและวิธีการเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ผู้ขายเห็นว่าราคาสูงสุดที่กำหนดไว้้นไม่เป็นธรรมผู้ขายมีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการให้เปลี่ยนแปลงราคาได้ โดยแสดงหลักฐานให้คณะกรรมการพิจารณา

มาตรา ๑๒ ก่อนที่คณะกรรมการจะประกาศกำหนดราคาสูงตามมาตรา ๘ คณะกรรมการจะประกาศระบุแต่เพียงชื่อหรือประเภทสิ่งของที่จะห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรในเขต

ท้องที่ใดก่อนก็ได้ และให้คณะกรรมการมีอำนาจสอบสวนเพื่อทราบราคาต้นทุนและกำไร เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ แจงข้อความต่าง ๆ รวมทั้งปริมาณและคุณภาพสิ่งของซึ่งบุคคลนั้นมีอยู่”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีคำสั่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควร และสิ่งของนั้นมิได้เป็นสิ่งของปันส่วน เมื่อมีผู้ซื้อซื้อสิ่งของนั้นจากผู้ขายปลีกด้วยเงินสด เป็นจำนวนหรือปริมาณไม่เกินสมควรแก่การใช้ ผู้ทำการขายปลีกซึ่งมีสิ่งของนั้นต้องขายให้แก่ผู้ที่ซื้อซื้อ”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ผู้ใดขายสิ่งของที่ห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรเกินราคาสูงสุดที่กำหนดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำให้เป็นการกระทำความระหว่างบุคคลแต่สองคนขึ้นไป ผู้กระทำความต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเปิดเผยข้อความหรือตัวเลขหรือสถิติที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่แก่บุคคลใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ราชการ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือพิจารณาคดีที่บุคคลนั้นต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้”

ข้อ ๖ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

พุทธศักราช

หัวหน้าคณะปฏิวัติ